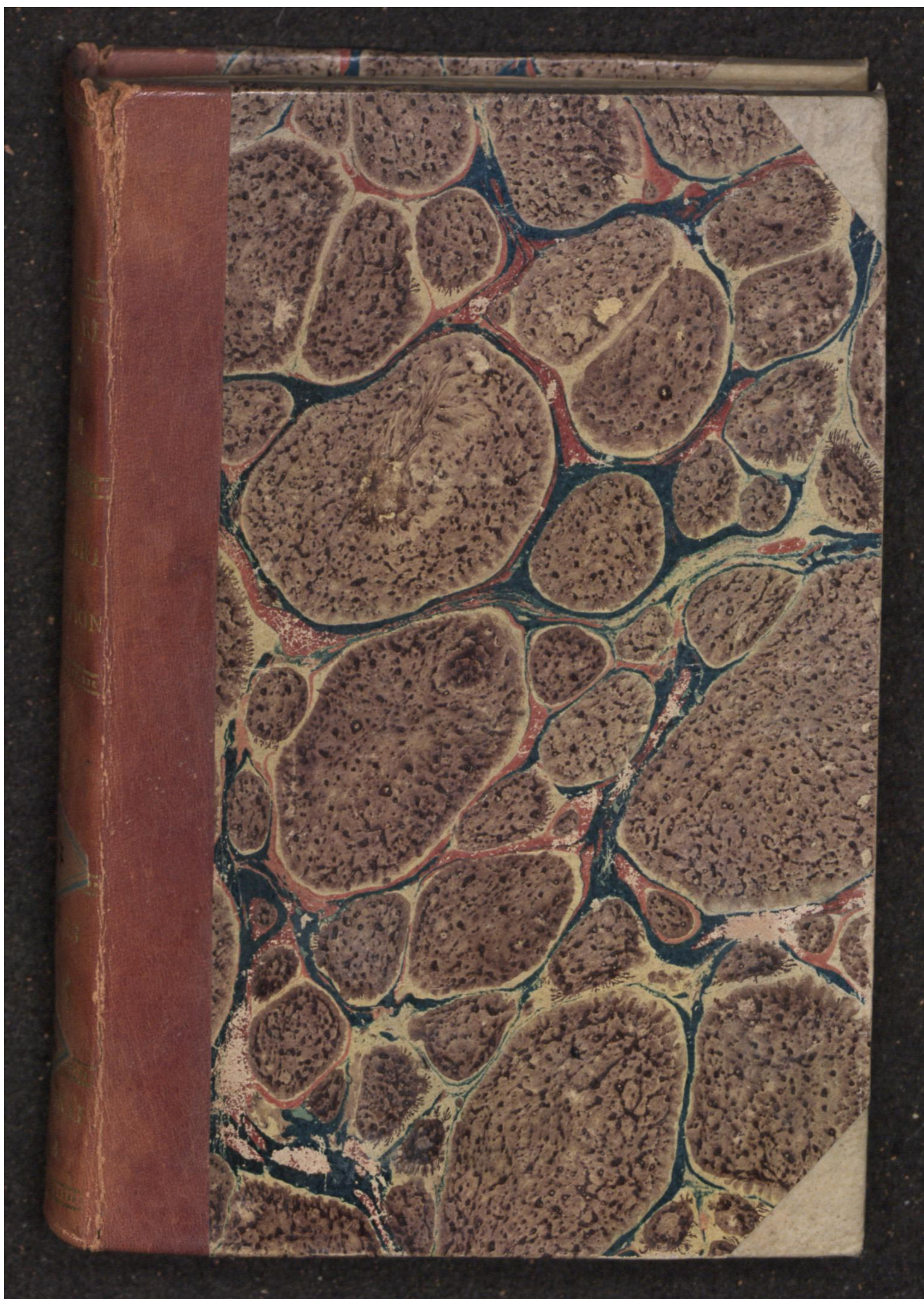
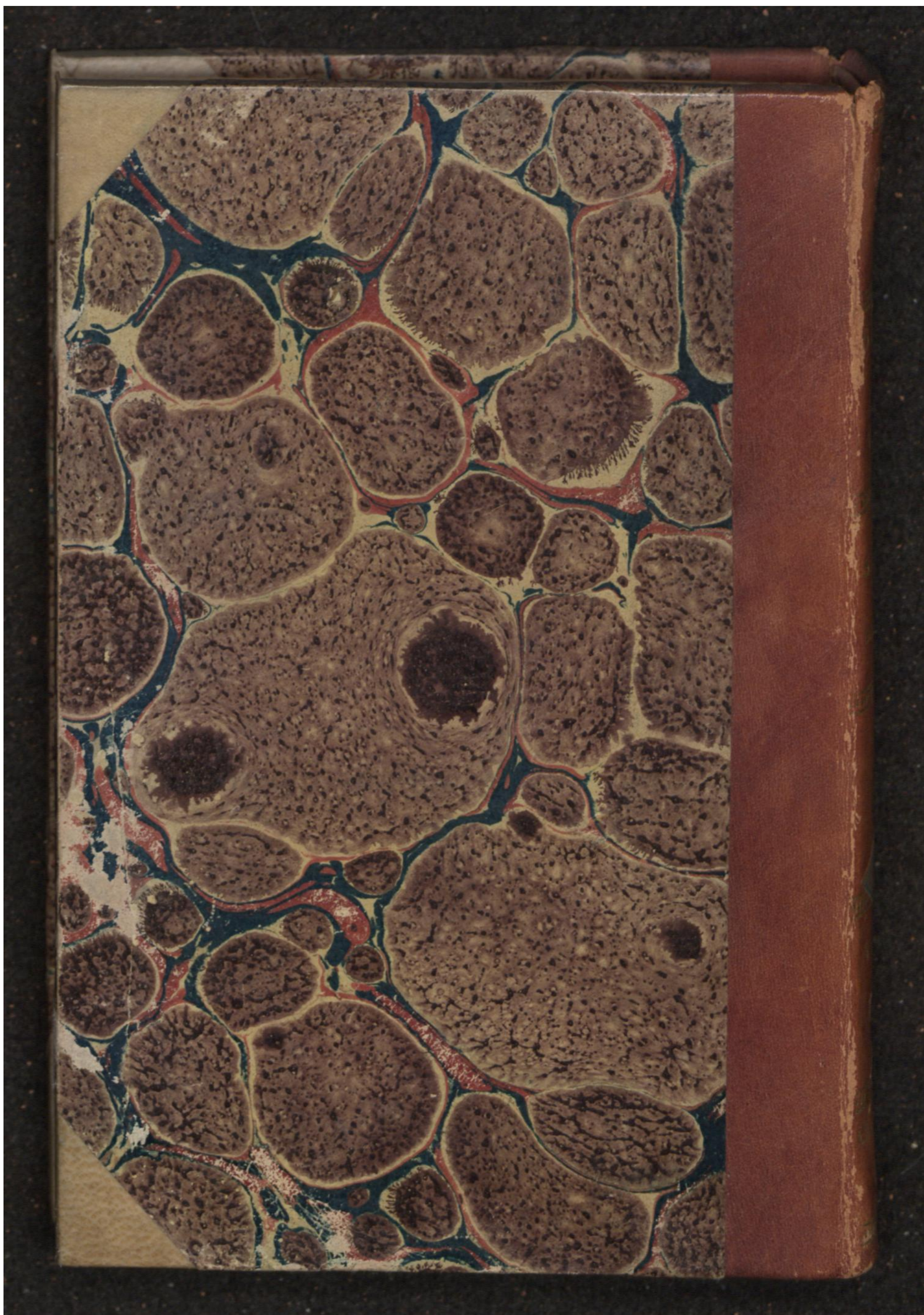
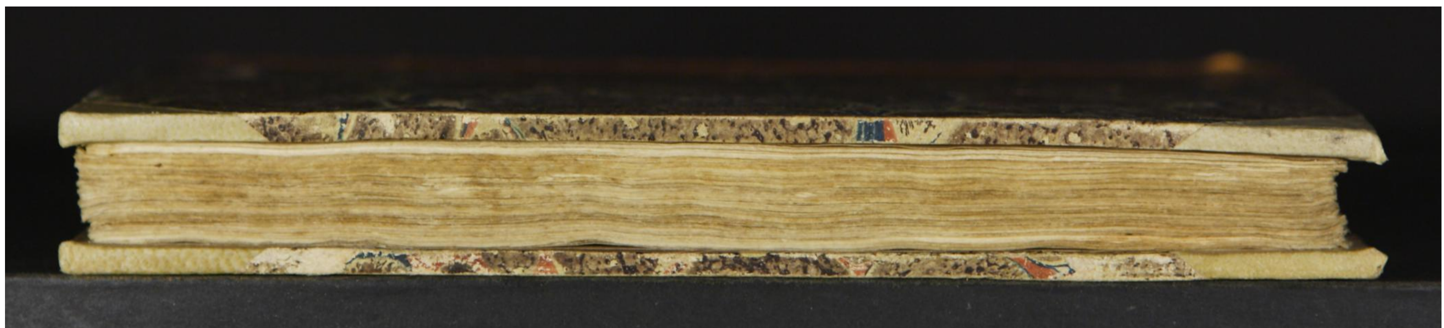

VIII
S.BERNAR
MODUS
BENE
VIVENDI
S.BERNAR
MEDITATIO
34
K7
VENETIIS
1494
34
ARGENTINA
1492

Liber meditationum beati Bernardi.

¶ Annotatio capitulorum libri meditationum beati Bernardi: cum eorum que in ipsis meditanda traduntur summaria expositione.

¶ Quomodo homo ad dei imaginē factus: p cognitionem interioris hois in memoriam. cognitionem: et dilectionem dei valeat puenire. et ita ipse in deo et deus in eo requiescere. Ca.i.

¶ De reprehensione nostri qui deum in exterioribus querimus cum sit in nobis, saltem p fidem. Et quomodo in mente nostra imago diuine trinitatis reperiatur secundum memoriā: intelligentiā et voluntatem: quomodo etiam p ista patri et filio et spirituisancto assimilemur. Ca.ij.

¶ De miseria exterioris hois quātum ad eius originem: conceptionem: natiuitatem: mortem: et ante districtum iudicem presentationē. Ca.iij.

¶ De querulatiōe super venturo die iudicij in quo libri conscientiarum aperiētur: et oīa scelera cōmissa cunctis manifestabuntur. Ca.iiij.

¶ Quod deus tāto districtius iudicet: quāto diutius negligentes ad emēdationē expectat: et de redargutiōe nostri q tādiu hic viuere desideramus: vbi mala quotidie crescūt: et hora mortis ignoratur. De formidolosa quoque ac dolorosa anime a corpore separatione et ante tribunal iudicis pductiōe: multisque causis timo

rē horrorē atq3 dolorē aggrauātibus. Ca.v.
¶ De dignitate anime ꝛ eius cuz carne pro
pter ꝙ superius cōmemorata patitur tanta so
cietate eiusdemq3 carnis miserijs ac vilitate.
per quā ꝛ homo vanitati similis ꝛ vilis factus
est. De superbie quoq3 repressiōe ꝛ hominis
reprehensione obhoc ꝙ carnem preponit ani
me. que tante preciositatis est vt non nisi san-
guine christi redimi potuerit. pro q̄ ꝛ christus
animam suaz dedit ꝛ se occidi ꝑmisit. Ca.vi.
¶ De admonitione hominis. vt agnoscens
ꝙ nobilis sit anima pro qua christus tāta pas
sus est. etiaz seipsuz affligat. neq3 attendat qd
caro sed quid spiritus poscat. Et de excusatio
nis eius efficacissima confutatione per aliorū
exemplum. mortis certificationem. eternorū-
q3 suppliciorum ꝛ cruciatuum cōminationez.
cū summaria illoꝝ explicatione. Ca.vij.
De sūmaria ac dulcissima eternoꝝ p̄mioꝝ
expositōe. vt ꝑ hec saltē a desiderijs carnis re
trahamur. ꝛ ad amorē celestiū. vbi spūs ꝑpe-
tuo letari ac saciari pōt inuitemur. Capi.viij.
¶ De questiōe. Quis ad predicta premia cō
sequenda sit idoneus. ac responsiōe affirmāte
ꝙ ad hec habiles sint verus penitēs. Bonus
obediēs. amabilis socius. ꝛ fidelis seruus. cū
singuloꝝ descriptione ꝛ explanatiōe. Ca.ix.

¶ De curiosa proprie vite exploratiõe ꝛ per quotidianaꝫ discussionem examinatione: modiqꝫ discutiendi traditione. Et ad mutuaꝫ in orationibus cõmemorationem habendam exhortatione atqꝫ persuasione. Capituluꝫ .x.

¶ Quomodo intrans ecclesiã ad oranduꝫ siue psallendum se preparare deũqꝫ laudare ꝛ glorificare debeat. Et ꝙ supernis ciuibus nihil magis spectare libeat. Nec aliquid summo regi iocundius exhiberi possit. Ca. xi.

¶ Quantam curam ꝛ sollicitudineꝫ superni ciues de nobis habeant: quanto ve desiderio aduentum nostruꝫ expectent. Quodqꝫ nobis ad eos festinanduꝫ atqꝫ curreduꝫ sit: cu ꝫnõ solum ipsi: sed ꝛ creator eorum pater ꝛ filius ꝛ spiritussanctus: totaqꝫ celestis curia nos expectet: in qua cum magna leticia suscipietur quicunqꝫ iugi oratione ꝛ assidua cogitatione in illa conuersatur. Capitulum .xij.

¶ Nõ vbiqꝫ ꝛ frequenter sit orandum: ac de effectu orationis nostre. Nõ etiam semper ꝛ vbiqꝫ de deo sit cogitanduꝫ ꝛ in corde nostro cenaculum christo exhibenduꝫ: nobisqꝫ ipsis velut templum dei vtendum: quem ꝛ semper ante oculos habere ꝛ ĩ omnibus que agimus presenteꝫ eẽ debemus agnoscere. Ca. xiij.

¶ De cautela atqꝫ custodia nobis necessaria

+

ne deuȝ offendamus qui semper ⁊ vbiqȝ pre-
sens: cuncta que facimus cernit: cuȝ quo ⁊ nos
semp securi sumus contra insidias diaboli: eo
ꝙ non deserit' sperantes in se: nisi prior dese-
ratur. Quomodo etiam cor per cuius distra
ctionem deus deseritur: sit custodiendum at-
qȝ mundandum. Capitulum. xiiij.

De increpatione ⁊ accusatione suiipsius ꝓ
pter predictorū omissioneȝ ⁊ negligentiā: ma
ioremqȝ dilectioneȝ lectionis ꝙ̄ orationis. De
insanie quoqȝ nostre detestatione: dum cum
domino maiestatis in oratione loquentes. au
res ab ipso auertimus. Capitulum. xv.

De cordis mutabilitate: instabilitate: inqe
tudine ⁊ vanitate: ac de salubri ꝑ diligentē dis
cussionem: fragilitatisqȝ sue cognitioneȝ atqȝ
veram confessionem remedio. Capi. xvi.

De recognitione negligentiaꝝ ⁊ defectuū
cōmissoꝝ circa ea que ad veraȝ ac debitaȝ cō-
fessioneȝ exiguntur. Et ꝙ nō sufficiat soli deo
confiteri: quinimmo valde conueniens salu-
berrimumqȝ sit vt sacerdoti peccata per con-
fessionem aperiantur. Capitulum. xvij.

De multimoda suiipsius accusatione: per
peccatorum ⁊ vitiorum in tota vita sua perpe
tratorum enarrationem. Capitulum. xviij.

De spe impetrande venie propter peccati

tione. Capitulum.xxiiij.

¶ De ingẽti pietatis ac misericordie christi ⁊ dei erga hominem cõmendatione. ⁊ vt opera detur interne lectioni ad suijpsius cognitionem. dei delictionem. inimicorum superationem atqꝫ eterne felicitatis consecutionem. finali admonitione ⁊ libri ꝯclusione. Ca.xxv.

Finis.

Melliflui doctoris beati Bernardi abbatis saluberrimus liber meditationum: feliciter incipit.

¶ Quomodo homo ad dei imaginē factus: per cognitionez interioris hominis in memoriam: cognitionem: ⁊ dilectionem dei valeat peruenire: ⁊ ita ipse in deo ⁊ deus in eo requiescere: Capitulum Primum.

m

Ulti multa sciunt: ⁊ scipsos nesciunt: alios inspiciūt: ⁊ semetipsos deserunt: deum querunt per ista exteriora deserentes interiora sua: qbus interior est deus: Idcirco ab exterioribus redeam ad interiora: ⁊ ab inferioribus ad superiora ascendam: vt possim cognoscere vnde venio: aut q̄ vado: quid sim ⁊ vnde sim: ⁊ ita per cognitionem mei valeam peruenire ad cognitionem dei. Quanto nāqz in cognitione mei proficio tanto ad cognitionez dei accedo. Secunduz interiorem hominem tria in mente mea inuenio: per que deum recolo: ꝯspicio ⁊ ꝯcupisco. Sunt autez hec tria: memoria: intelligentia: ⁊ voluntas siue amor. Per memoriaz remi-

niſcoꝛ. Per intelligentiaꝫ intueoꝛ. Per vo luntateꝫ amplectoꝛ. Cum dei reminiſcoꝛ: in memoꝛia mea eum inuenio: ⁊ in ea de eo ⁊ in eo delectoꝛ: ſꝫ ꝙ ipſe mihi donare dignatur. Intelligeutia intueoꝛ quid ſit ipſe deus in ſe ipſo: quid in angelis: quid in ſanctis: quid in creaturis: ⁊ quid in hominibus. In ſeipſo eſt incompꝛehenſibilis vel eternus: qꝛ pꝛincipiū ⁊ finis. Pꝛincipium ſine pꝛincipio: finis ſine fine. Ex me intelligo ꝙ incompꝛehenſibilis ſit deus: quoniam meipſuꝫ intelligere nō poſ ſum quem ipſe fecit. In angelis eſt deſidera bilis: qꝛ in eum deſiderant angeli pꝛoſpicere. In ſanctis eſt delectabilis: qꝛ in eo aſſidue fe lices letantur. In creaturis eſt admirabilis: qꝛ omnia potenter creat: ſapienter gubernat ⁊ benigne diſpenſat. In hominibus eſt ama bilis: quia eoꝛum deus eſt: ⁊ ipſi ſunt populus eius. Ipſe enim in eis habitat tāꝗ̄ in templo ſuo: ⁊ ipſi ſunt templum eius. Non dedigna- tur ſingulos neqꝫ vniuerſos. Quiſquis eius meminit eūqꝫ intelligit ac diligit: cuꝫ illo eſt.

Diligere debemus eum: quoniam ipſe pꝛi- oꝛ dilexit nos: ⁊ ad imaginem ⁊ ſimilitudineꝫ ſuam nos plaſmauit: Quod nulli alij creatu- re donare voluit. Ad imaginem dei facti ſu- mus: hoc eſt ad intellectum ⁊ noticiam filij: ꝑ

quem intelligimus ⁊ cognoscimus patrem: ⁊ accessum habemus ad eum. Tanta cognatio est inter nos ⁊ dei filiuꝫ: ꝙ ipse imago dei est: ⁊ nos ad imaginem eius facti sumus: Quam cognationem etiam ipsa similitudo testatur: q̄niam non solum ad imaginem: sed etiaꝫ ad similitudinē ei⁹ facti sum⁹. Oportet itaqꝫ id quod ad imaginem ꝯditum est cum imagine ꝯuenire: ⁊ non inuacuuꝫ nomen imaginis participare. Representemus ergo in nobis similitudinem in appetitu pacis: in amore caritatis: in intuitu veritatis. Teneamus euꝫ in memoria: portemus in ꝯscientia ⁊ vbiqꝫ presentem veneremur. Mens siquidem nostra eo ipso eius imago est: quo eius capax est: eiusqꝫ particeps esse potest. Non ꝓpterea eius imago ē qꝛ sui meminit mens seqꝫ intelligit ac diligit: sed qꝛ potest meminisse: intelligere ac diligere eum a quo est facta. Quid enim facit sapientia ipsa facit. Nihil enim tam simile est illi summe sapientie q̄ꝫ mens rationalis: qae per memoriam: intelligentiam ac voluntateꝫ in illa trinitate ineffabili consistit. Consistere autem in illa non potest: nisi eius meminerit: eumqꝫ intelligat ac diligat. Meminerit itaqꝫ dei sui ad cuius imaginem facta est: eum intelligat: diligat atqꝫ colat cuꝫ q̄ semper potest

esse beata. Beata siquidem anima apud q̄ deus regez inuenit in tabernaculo requiescit.
Beata.n.q̄ dicere potest: Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Negare siquidem ei requiem celi non poterit.

¶ De reprehensione nostri qui deum in exterioribus querimus: cum sit in nobis saltem per fidem: Et quomodo in mente nostra imago diuine trinitatis reperiatur s̄m memoriaz intelligentiā: ⁊ voluntatez quō etiaz p ista patri ⁊ filio ⁊ spirituisancto assimilemur. Ca.ij.

c Ur ergo nos deserimus: ⁊ in istis exterioribꝰ deuz querimus: q apud nos est si nos apud eū esse velimus? Re uera nobiscū est ⁊ in nobis: sed adhuc p fidez donec mereamur videre p speciē. Nouimꝰ inqt apl's xp̄m habitare p fidem in cordibus nr̄is: qꝛ xp̄s in fide: fides in mēte: mens in corde: cor in pectore. Per fidem recolo deum creatorez: adoro redemptorē: expecto saluatorez. Credo videre in oībus creaturis h̄c in meipso: ⁊ qō his oībus ineffabilius atqz iocūdius ⁊ beatius est cognoscere in seipso. Patrez nanqz ⁊ filiuz cū sanctospū cognoscere vita eterna ē: beatitudo p̄fecta: sūma voluptas.
Oculus non vidit: nec auris audiuit: nec in cor hoīs ascēdit: quāta claritas: q̄ta suauitas:

⁊ quãta iocũditas maneat nos in illa visione: qñ deũ facie ad faciẽ videbimus: q est lux il‑luminatoꝝ: requies exercitatoꝝ: patria redeũtiũ: vita viuenriũ: corona vincentiũ. Ita ĩ mẽte mea quãdam imaginẽ illius sũme trinitatis repio: ad ꝙ sũmã trinitatẽ recolendã: inspiciendã: ac diligendã: vt eius recorder: in ea delecter: ⁊ eam ꝯtempler: totũ id qđ viuo deo referre. Mens imago dei est: in q̃ sunt hec tria. s. memoria: intelligentia ⁊ voluntas. Memorie attribuimus omne qđ scimus etiã si nõ inde cogitamus. Intelligentie tribuim⁹ omne qđ veꝝ cogitando inuenimus: qđ etiã memorie ꝯmẽdamus. Per memoriã patri similes sumus: ꝑ intelligentiã filio: Spiritui‑sancto nihil tã simile ĩ nobis est sicut volũtas vel amor siue dilectio que excellentior voluntate est. Dilectio donũ dei est: ita qđ nullũ hoc dono dei excellẽtius est. Dilectio nanqꝫ que ex deo ẽ: deus ẽ: ⁊ ꝓprie spiritussanctus dr̃ ꝑ quẽ caritas dei diffusa est in cordibus nr̃is: per quẽ tota trinitas in nobis habitat.

De miseria exterioris hominis quantũ ad eius originem: ꝯceptionem: natiuitateem: mortem: ⁊ ante districtum iudicem presenta‑tionem. Capitulum tertium.

f Ecundũ exteriorẽ hoiẽ de parentibus illis venio: qui me fecerũt ante dãnatum ꝗ̃ natũ. Peccatores peccatorem in peccato suo genuerunt: ⁊ de peccato nutrierũt. Miseri miseꝝ in hanc lucis miseriã induxerũt. Nihil ex eis habeo nisi miseriã ⁊ peccatũ: ⁊ corruptibile corpus hoc qđ gesto. Ad illos vero festino: qui morte corpis hinc exierunt. Cũ eoꝝ sepulchra inspicio: nihil inuenio in eis nisi cinerem ⁊ vermẽ ⁊ fetorem ⁊ horrorẽ. Qđ ego sum ipsi fuerunt: ⁊ qđ ipsi sunt ego ero. Quid sum ego? Nõ de humore liqdo. Fui.n.in moneta ꝯceptionis de humano semine ꝯceptus. Deinde spuma illa coagulata modicũ crescẽdo caro facta est. Postea plorans ⁊ eiulans traditus sum huius mundi exilio. Et ecce iã moriar plenus iniqtatibus ⁊ abominationibꝰ. Jamiã presentabor ante districtum iudicem: de operibus meis rationem redditurus.

¶ De querulatione sup venturo die iudicij: in quo libri ꝯscientiaꝝ aperientur ⁊ omnia scelera cõmissa cũctis manifestabunt. Cap.iiij.

v E mihi misero cũ venerit dies illa iudicij ⁊ apti fuerint libri i qbus oẽs mei conatus ⁊ cogitationes pñte dño

recitabunt. Tūc dimisso capite pre ɔfussione male ɔscientie. in iudicio corā dn̄o stabo trepidus ꝛ anxius: vt pote ɔmemorans scelerꝫ cōmissa meorꝫ. Et cū dicetur de me. Ecce hō ꝛ opa eius. tunc reducaꝫ an̄ oculos meos oīa peccata ꝛ delicta mea. Quadam nāqꝫ vi diuina fiet vt cuiqꝫ sua opa bona vel mala cuncta in memoriā reuocent. ꝛ vno mētis intuitu mira celeritate cernant. vt accuset vel excuset ɔscientia cōsciam. atqꝫ ita simul ꝛ singuli oēs iudicētur. Judiciuꝫ faciet gestorꝫ quisqꝫ suorꝫ: Cūctaqꝫ cunctorꝫ. cunctis arcana patebunt. Nō. n. nunc ɔfiteri erubescimus. tunc oībus manifestabit. ꝛ qcqd hic dissimulando palpamus. totū illic vindex flāma comburet. Ignis vbiqꝫ ferox ruptis regnabit habenis.

¶ Nō ōs tanto districtius iudicat. qͣto diutius negligētes ad emendationē expectat. ꝛ de redargutiōe nostri q tādiu hic viuere desideramus. vbi mala q̄tidie crescūt ꝛ hora mortis ignorat. De formidolosa q̄ꝫ ac dolorosa aīe a corpe sepatione ꝛ an̄ tribunal iudicis pductione. multisqꝫ causis timorem. horrorem atqꝫ dolorem aggrauantibus. Capitulum. v.

Vantoqꝫ diutius nos expetat iudex vt emēdemus. tāto districtius iudica

bit si neglexerimus. Cur ḡ tantope istaz vitaz desideramus: in qua quāto amplius viuimus: tāto plus paccamus: ꝛ quanto vita ē longior. tanto ē culpa numerosior? Quotidie nā q₃ crescunt mala. ꝛ subtrahunt bona. assidue variatur homo p prospa ꝛ aduersa: ꝛ ignorat quando moriatur. Sicut. n. stella in celo coruscans velocit currit ꝛ repēte deficit. ꝛ sicut scintilla ignis subito extinguitur ꝛ in cinerē redigitur: sic cito finitam datur istam cerner vitā.

Duz. n. libent ac iocundissime moratur hō in mūdo isto. diuq₃ se victurum arbitratur. ac multa in longa tpa disponit agēda. subito rapitur in mortē. ꝛ ex improuiso auferk anima a corpe. Uerūtamē cū magno metu magnisq₃ doloribus separak aīa a corpe. Ueniunt. n. angeli assumer illam. vt pducant eam añ tribunal iudicis metuēdi. Et tunc illa mēorans opa sua mala ꝛ pessima q̄ die noctuq₃ gessit. cōtremescit. ꝛ q̄rit illa fuger indiciasq₃ peter dicēs. Date mihi inducias vl' vnius hore spaciuz. Tunc quasi loquētia simul eius opa dicent. Tu nos egisti. opa tua sumus: non te deseremus: s₃ semp tecuz erimus: tecuz peregemus ad iudiciuz. Uitijs q₃ multis ꝛ multiplicibus criminibus eam accusabunt. Multaq₃ falsa testimonia aduersus illam inuenient. q̄p

vnuz ad dānationez eius possz sufficere. Demones vero terribili vultu ⁊ horribili aspectu eam terrebunt: ingētiqz furore eā psequenť: ⁊ ꝯprehendēt taz terribilit ꝙ horribilit: volentes eam retinere ⁊ possidere: nisi sit q eripiat.
Tūc aīa inueniēs oculos clausos ⁊ os: aliosqz corpis sensus p quos solebat egredi ⁊ delectari in istis exterioribus reuertitur ad se: ⁊ videns se solā ⁊ nudam: ingenti horrore ꝯcussa despatione deficiet in se: ⁊ cadet sub se. Et qr amore mūdi ⁊ voluptate carnis: dei amorem derelinquerat: derelinqtur a deo misera ī hora tante necessitatis atqz demonibus tradeť ī inferno trucianda. Sic aīa peccatoris in die qua ignorat: ⁊ hora q̄ nescit rapitur a morte. ⁊ segregať a corpe: pgitqz miserijs plena: tremens ac dolens: ⁊ cū nullam excusationē habeat ꝙ pro peccatis suis: possit obtēdere: cōtabescit: ⁊ ptimescit ante deum apparere. Ingenti horrore ꝯcutitur: ⁊ multiplicibus cogitationuz estibus agitatur: cum vrgēte solutiōe carnis: ⁊ subductis e medio omibus: se ⁊ illuz terminum cōsiderat cui appropinquat: ⁊ post paululum hoc inuenit qd in eternuz non poterit mutari. Considerat plane: eternus iudex ꝙ districtus veniat: ⁊ ante seueritatez tante iusticie quas rationes vite sue ponat. Si. n. cūcta opa que intelligere potuit deuitauit: ven-

tura tamē corā districto iudice illa magis que in semetipsa nō intelligit ptimescit. Crescit pauor cum cogitat q̄ viaz huius vite nequaq̄ sine culpa transire potuit: Nec hoc qdem qd laudabiliter vixit: sine aliquo reatu ē: si remota pietate iudicetur. Quis.n.ↄsiderare valet: q̄ta mala p momenta tempoꝝ ꝑpetramꝰ ⁊ quāta bona facere negligimus? Sicut enī peccatū est perpertratio mali: sic delictū ē desertio boni. Grauis siquidem iactura ē: cuz nec bona facimus: nec bona cogitamus: sz cor nostrum p vana ⁊ inutilia desinimus vagari.

Nimis.n. difficile est cor tepens ab illicita cogitatiōe obseruare. Nimis etiam difficile est frequenter terrenas occupationes absqz peccatis administrare. Quapropter nullus semetipsuz diiudicare ⁊ reprehendere ꝑfecte pōt: sed multis cogitationibus occupatus sibimetipsi aliq̄ modo manet incognitus: vt oīno qd tolerat nesciat: pp vrgēte exitu: maiori terretur metu: qr ⁊ si illa que sciuit nūq̄ se preter misisse meminit: formidat tamē ea q̄ nescit.

De dignitate anime ⁊ eius cū carne pp q̄ supius cōmēorata patitur tanta societate. eiusdemqz carnis miserijs ac vilitate. per q̄ ⁊ hō vanitati similis ⁊ vilis factus ē. De superbie qz repressione ⁊ hois reprehensiōe ob hoc q̄

carnem preponit a se: que tante preciositatis ẽ vt non nisi sanguine christi redimi potuerit. pro qua et christus animam suam dedit et se occidi permisit. Capitulum Sextum.

a Nima insignita dei imagine. decorata similitudine. disponsata fide. dotata spiritusancto. redempta sanguine christi. deputata cum angelis. capax beatitudinis. heres bonitatis rationis particeps. qd tibi cum carne vnde ista pateris? Propter carnem aliena tibi peccata imputantur. et tue iusticie quasi pãnus mẽstruate reputantur. atqȝ tuipsa ad nihilum es redacta. et quasi nihilum vel inane reputata. Nihil aliud est caro: cum qua tibi tanta societas est. nisi sperma caro facta. fragili vestita decore. ornata vilibus et varijs coloribus. Sed erit in proximo cadauer miserum et putridum et cibus vermium.

Nam quantũcunqȝ extollatur. semper caro est. Si diligenter consideres quid per os et nares ceterosqȝ corpis meatus egrediatur. vilius sterquilinium nunquam vidisti. Si singulas eius miserias enumerare velis. quod sit onerata peccatis. irretita vitijs pruriens concupiscẽtijs. occupata passionibus. polluta illusionibus. prona semper in malum. et in omne vitium procliuis plenam omni confusione et ignominia inuenies. Propter carnẽ homo vanitati similis fact⁹

est. q2 ex illa vitium ꝯcupiscentie traxit q̄ capti
uus tenetur. ⁊ incuruatur vt diligat vanitatē
⁊ iniquitatē operetur. Attende homo quid fui
sti ante ortum. ⁊ quid es ab ortu vsq3 ad occa
sum. atq3 quid eris post hanc vitam? Profe
cto fuisti qd̄ non eras: postea de vili materia
factus. ⁊ in vilissimo panno inuolutus. men=
struali sanguine in vtero materno fuisti nutri
tus. tunica tua fuit pellis secundina. Sic indu
tus ⁊ ornatus venisti ad nos. nec memor es q̄
vilis sit origo tui. Forma. fauor populi. feruor
iuuenilis. opesq3 surripuere tibi noscere quid
sit homo. Nihil. n. aliud ē homo q̄ sperma
fetidum. saccus stercorum. ⁊ cibus vermium.
Post hoīem vermis. post vermē fetor ⁊ hor
ror. Sic in nō hoīem vertitur omnis homo.
Cur ergo supbis homo nō attendēs qd̄ fuisti
vile semen ⁊ sanguis coagulatus in vtero ma
tris. Deinde miserijs huius vite expositus ⁊
peccatis. Postea vermis ⁊ cibus vermiū fu=
turus in tumulo? Quid superbis puluis ⁊ ci=
nis. cuius conceptio culpa nasci miseria. viue
re pena. mori angustia? Cur carnem tuam o
homo preciosis rebus impinguas ⁊ adornas
quā post paucos dies vermes deuoraturi sūt
in sepulchro. animā vero tuam non ornas bo
nis opibus. que deo ⁊ angelis eius presentan
da est in celis? Quare animam tuaz vilipen

dis: ꝛ ei carnē preponis? Dominam ancillari: ꝛ ancillam dominari: magna abusio ē. Totus siquidem mundus iste ad vnus anime precium estimari non potest. Non.n. pro toto mundo deus animam suam daret: quam pro anima humana dedit. Sublimius est ergo anime precium: que non nisi sanguine christi redimi potuit. Quā ergo cōmutationem dabis pro anima tua: qui pro nihilo das illam?

Nōne filius dei cū esset in sinu patris: a regalibus sedibus pro ea descendit vt eam liberaret a potestate diaboli? Quā cum vidisset peccatorum funibus irretitam: iam iamq; demonibus tradendam: vt morte perpetua damnaretur: fleuit super illam: que se flere nesciebat: nec solum fleuit sed etiam se occidi pmisit: vt precio sanguinis sui eam redimeret.

Aspice mortalis: pro te datur hostia talis.
Cur hō miraris: maior ne tu moriaris. Testes sunt claui: per quos crimina laui. Mortē morte domo: ne moriaris homo.

De admonitione hominis: vt agnoscens ꝙ nobilis sit anima pro q̄ christus tanta passus est: etiam seipsum affligat: neq; attendat qd caro sed qd spiritus poscat. Et de excusationis eius efficacissima ꝯfutatiōe p alioꝝ exēplum: mortis certificationem: eternorūq; sup

pliciorũ et cruciatuum comminationem: cum summaria illorum explicatione. Capitulum. vij.

a Gnosce homo quam nobilis est anima tua et quam grauia fuerunt vulnera eius pro quibus necesse fuit christum dñm vulnerari. Si non essent hec ad mortem sempiternã: nunquam pro eorũ remedio filius dei moreretur. Noli ergo vilipendere aĩe tue passionem: cui a tanta maiestate tantam vides exhiberi compassionẽ. Fudit ipse lachrimas pro te: laua et tu per singulas noctes lectum tuum cordis compunctione et lachrymarũ assiduitate. Fudit ipse sanguinẽ suum pro tua redemptione: funde et tu tuum quotidiana corporis afflictione: quẽ si semel pro christo ponere nõ potes: saltẽ mitiori et lõgiori martyrio q̃dã pone. Noli attendere quid caro velit: sed quid spiritus poscat. Tunc. n. gloriosus quis erit: cum ad dñm suum redierit: ita tamẽ si de corpore secum minime tulerit: et deterserit omnẽ sordidum. Si vero dicis: Durus est hic sermo: non possum munduz spnere: et carnẽ meã odio haberẽ? Dic mihi vbi sũt amatores mũdi: q ante pauca tpa nobiscum erant: nihil ex eis remansit: nisi cineres et vermes. Attẽde ergo diligẽter quid sunt: et quid fuerunt. Homines fueruut sicut tu: comederunt: biberũt: riserunt: duxerunt in bonis dies suos: et i pun

per ignem. in spiritu per conscientie vermez. Ibi erit dolor itolerabilis. fetor incomparabilis: timor horribilis: mors corpis et anime: sine spe venie et misericordie: sic tamen morietur vt semper viuant: et sic viuent vt semp moriantur. Ita anima peccatoris aut in inferno pro peccatis cruciabitur: aut conuersa a peccatis in paradiso pro bonis meritis collocabitur. Nunc ergo vnũ e duobus eligam⁹: aut semp cruciari cuz impijs: aut perpetualiter letari cũ sanctis. Bonum siquidem et malum: mors et vita ante nos sunt posita: vt ad qd volucrim⁹ manuz extendamus. Sed si tormenta nõ terrent nos: saltem premia inuitent.

¶ De sũmaria ac dulcissima eternorũ pmiorum expositione: vt per hec saltem ac desiderijs carnis retrahamur: et ad amorem celestiũ vbi spiritus perpetuo letari ac saciari potest: inuitemur. Capitulum Octauum.

Premium est videre deum: viuere cũ deo: esse in deo qui erit omnia in oibus: habere deuz: inherere deo qui ẽ summũ bonum. Et vbi est summũ bonũ: ibi est summa felicitas: summa iocũditas: vera libertas: perfecta caritas: eterna securitas: et secura eternitas. Ibi est vera leticia: plena sciẽ

tia:omnis pulchritudo: ⁊ omnis beatitudo.
Est ibi pax:pietas:bonitas:lux:virtus: bone
stas. Gaudia:leticie:dulcedo : vita phennis.
Gloria:laus requies:amor ⁊ ꝯcordia dulcis.
Sic cum deo beatus homo erit in cuius con
scientia peccatuꝫ inuentū nō fuerit. Uidebit
euꝫ ad voluntatē:habebit ad voluptatē:frue-
tur ad iocunditatem. In eternitate vigebit:
In veritate fulgebit: In bonitate gaudebit.
Sic habebit pmanendi eternitatem: sic co-
gnoscendi facilitatem:⁊ requiescendi felicitatē.
Ciuis siquidē erit illius sancte ciuitatis:cuius
angeli ciues sunt. deus pater tēpluꝫ. filius ei⁹
splendor. spiritussanctus caritas. O ciuitas
celestis. māsio secura. patria totuꝫ ꝯtinens qđ
delectat. Populus sine murmure. incole qe
ti:hoīes nullā indigentiā hn̄tes: Quā glorio
sa dicta sunt de te ciuitas dei. sicut letantium
oīum habitatio est in te. Oēs letantur in leti
cia ⁊ exultatōe. Oēs delectanť de deo:cuius
aspectus delectabilis. facies decora. eloquiuꝫ
dulce. Delectabilis ad videndum. suauis ad
habendū. dulcis ad pfruenduꝫ. Ipse p se pla
cet. ⁊ p se sufficit ad meritū. sufficit ad premiū
nec extra illum quicq̄ aliud queritur. q̄r totū
in illo inuenitur quicqd desiderať. Semp li
bet illum aspicere. semp habere. semp in illo

diātur oēs cordisfamilie: ꝯsequenter assistunt milia miliū angeloꝝ ad fores exterioꝝ sensuū excubantiū. Nec alienigena audet irrumpe terribiles illas acies propter ostiarij reuerentiam ꝛ angelorum custodiam.

¶ De curiosa ꝓprie vite exploratione: ꝛ per quotidianaꝫ discussionē examinatiōe modiqꝫ discutiēdi traditiōe. Et ad mutuā in orationibus cōmemorationem habendam exhortatione atqꝫ persuasione. Capitulū Decimū.

i Ntegritatis tue curiosus explorator vitā tuā q̄tidiana discussione examina. Attende diligēter q̄tuꝫ ꝓficias: vel q̄tuꝫ deficias: q̄lis sis in moribus: ꝛ q̄lis ī affectib⁹: q̄ similis sis deo vel q̄ dissimilis: q̄ ꝓpe vel q̄ longe: nō locoꝝ interuallis: sꝫ moꝝ affectibus. Stude cognoscer̄ te: q꞉ multo melior ꝛ laudabilior es si te cognoscis: q̄ si te neglecto cognosceres cursus sideꝝ: vires herbaꝝ ꝯplexiōes hoium: naturas aialiuꝫ: ꝛ haberes oium celestiuꝫ ꝛ terrestriu scientiā. Redde ḡ te tibi: ꝛ si nō semꝑ aut sepe: saltē iterdū. Rege tuos affectus dirige actus: corrige excessus nihil in te maneat indisciplinatū. Pone oēs trāsgressiones tuas ante oculos tuos. Statue te ante te tanq̄ ante aliū: ꝛ sic temetipsuꝫ plā

ge. Plora iniqtates tuas ꝛ peccata: quibus deuz offendisti. Indica ei miserias tuas: ostē de illi malicias aduersariorum tuoꝝ. Cūqꝫ te coram eo in lachrimis mactaueris: precor te vt memor sis mei. Ego. n. ex quo cognoui te: in christo diligo te: ꝛ illuc tui mentionē defero: vbi ꝛ illicita cogitatio suppliciuꝫ: ꝛ honesta promeretur premiuꝫ. Ad altare nāqꝫ dn̄i cum peccator sto sed sacerdos tua me comitat memoria. Tu vero mihi vicem reddes si me amaueris ꝛ orationum tuaꝝ participeꝫ me feceris: ibi cum recordatione tecum esse desidero presens: vbi pro te ꝛ tuis familiaribus preces deuotas coram deo fundis. Nec mireris si dixi presens: quoniam si me amas: ideo amas quia imago dei sum: ita tibi presens sum: vt tuipse tibi. Quicquid. n. tu es substātialiter: hoc ego sum. Imago. n. dei est omnis anima rationalis: quoniam qui in se imaginē dei querit tam proximum ꝙ se querit: ꝛ q illā in se querendo inuenit in omni homine eandem cognoscit. Visio autem anime intellectꝰ est. Si ergo te vides me vides: qꝛ nihil aliud sum ꝙ tu. ꝛ si tu deum diligis me imaginem dei diligis. ꝛ ego diligendo deum diligo te. ꝛ ita dum vnū querimus ꝛ ad vnuꝫ tendimus. semper nobis inuicem presentes sumus. sꝫ in

deo in quo nos diligimus.

¶ Quomodo intrās ecclesiā ad orandū siue psallendū se pparare deūqz laudare ꝛ glorificare debeat. Et ꝙ supernis ciuibus nihil magis spectare libeat: Nec aliquid summo regi iocundius exhiberi possit. Capitulum.xi.

C Um ad orandū siue ad psallendum ecclesiā intraueris: fluctuantiū cogitationū tumultū exterius relinque: curāqz exteriorꝝ oīuz penitus obliuiscere: vt soli deo vacare possis. Fieri.n.nō pōtvt aliqn̄ cuz deo loquat: q cuz toto mundo ēt tacens fabulatur. Intende ḡ illi q intendit tibi: audi illuz loquentē tibi: vt ipse exaudiat te loquentez sibi. Ita fiet.si diuinis laudibꝰ soluendis cū debita reuerentia ꝛ sollicitudine assistas: si singula verba diuine scripture diligenter intēdas.

Nō ꝙ ego ista faciaz: dico: sed ꝙ facere vellem: ꝛ non fecisse penitet: ꝛ non facere piget.

Tu vero cui maior gratia concessa est votis ꝛ deuotis precibus pias aures dñi ad te flecte lachrimis ꝛ suspirijs pro tuis excessibus illuz clementer exora: atqz spiritalibus canticis in oībus opibus suis illū lauda ꝛ glorifica. Nil .n.magis supnis ciuibus spectare libet: nil regi sūmo iocundius exhibetur: sicut ipse testat: Sacrificium laudis honorificabit me.

¶ Quantam curam ꝛ sollicitudinez superni ciues de nobis habeant: quanto ꝟe desiderio aduentuz nostruz expectent: Quoqz nobis ad eos festinanduz atqz currenduz sit: cuz nõ solum ipsi: sed ꝛ creatoꝛ eoꝝ pater ꝛ filius ꝛ spiritussanctus: totaqz celestis curia nos expectet: in qua cum magna leticia suscipietur quicũqz iugi orationi ꝛ assidua cogitatione in illa conuersatur. Capitulum. xij.

O Quã felix esses si spiritalibus oculis semel intueri posses quomõ preueniunt principes coniuncti psallentibus in medio iuuenculaꝝ tympanistriaꝝ: videres proculdubio qua cura: quo ꝟe tripudio intersunt cãtantibus: assistũt orantibus: assunt meditantibus: sup̄sunt qescentibus: ꝓuidentibꝰ atqz procurãtibus presunt. Diligunt qdem suos ꝯciues sup̄ne ptãtes: ꝛ pro his q hereditatem capiunt salutis sollicite ꝯgaudent: ꝯfortant: instruunt: protegunt: prouidentqz oibus mones in oibus. Ipsi. n. desiderant aduentũ nostrum: qm̃ de nobis expectant ciuitatis sue ruinas restaurari. Diligenter querũt ꝛ libẽter audiunt bona de bonis. Sollicite discurrunt medij inter nos ꝛ deum: nostros gemitꝰ ad euz fidelissime deportãtes: ipsiusqz gratiã deuotissime reportantes. Nõ dedignabunt

esse socij nostri: q iaz facti sunt ministri nostri.
Exultare eos fecimus qn cõuersi sumus ad penitentiam. Festinemus ḡ de nobis eoꝝ leticiam adimplere. Ue tibi quicũqꝫ es: q desideras reuerti ad vomitum: redire ad lutũ: putas ne placatos habebis in iudicio: quos tanto ⁊ tã sperato gaudio vis priuare? Exultauerunt qn venimus ad religionez: tanq̄ sup his quos ab ipsa inferni porta cernerēt reuocari.
Quid vo nunc erit si ab ipsa paradisi ianua viderint redire ⁊ retrorsum abire eos qui iaz alteꝝ pedem habent in celo? Naz si corpora inferius corda sursum. Curramus ḡ: nõ passibus corpis: sed affectibus: sed suspirijs: sed desiderijs: qm̄ non solum angeli: sed angeloꝝ creator nos expectat. Expectat nos deus pater tanq̄ filios ⁊ heredes: vt ꝯstituat nos sup omnia bona sua. Expectat nos dei filius tãq̄ fratres: ⁊ coheredes: vt fructum sue natiuitatis ⁊ precium sui sanguinis offerat deo patri.
Expetat nos spiritussanctus: ipse siqdem est bonitas ⁊ benignitas: in qua ab eterno predestinati sumus. Nec dubium quin predestinationem suaz adimplere velit. Ergo q꞉ oĩs celestis curia nos expectat ⁊ desiderat: desideremus eam quãto possumus desiderio. Cum magna nãqꝫ ꝯfusione ⁊ rubore ad illã pueni-

et:q̃squis eam vehementer videre nõ desiderat. Quicũqз v̄o iugi oratõe ⁊ assidua cogitatione in illa ɔuersatur. ⁊ securus hinc egreditur. ⁊ cum magna leticia illic suscipietur.

¶ Quod vbiqз ⁊ frequenter sit orandum: ac de effectu orationis nostre. Quod etiam semper ⁊ vbiqз de deo sit cogitandum ⁊ in corde nostro cenaculū xp̄o exhibendum. nobisqз ipsis velut templo dei vtenduз. queз ⁊ semp ante oculos habere. ⁊ in oĩbus que agimus presentem esse debemus agnoscere. Capi. xiij.

V Bicunqз ergo fueris intra temetipsum ora. si longe fueris ab oratorio. noli locum querere. quoniam tuipse locus es. Si fueris in lecto aut ĩ alio loco. ora ⁊ ibi est templum. Frequenter oranduз ⁊ flexo corpore mens est erigenda ad deum. Sicut. n. nullum est momentum quo homo non fruatur vel vtatur dei bonitate ⁊ misericordia sic nullum debet esse momentuз quo euз presentem non habeat in memoria. Sed dicis. Ego quotidie oro. ⁊ orationis mee nulluз fructum sentio. sed sicut accedo ad illam sic ⁊ recedo. ⁊ nemo mihi respondet. nemo mihi loqtur. nemo mihi quippiam donat. sed incassũз laborasse videor. Sic loquitur humana stul

ficia. nō attendens quid promittat veritas di
cens. Amen amen dico vobis quicquid oran
tes petitis. credite qr accipietis. & fiet vobis.
Noli ergo vilipendere orationem tuam: q̄ni
am ille ad quem oras non vilipendit eam: sꝫ
anteq̄ꝫ egrediatur de ore tuo ipse eaꝫ scribi iu
bet in libro suo. Et vnum e duobus indubi-
tanter sperare debemus. quoniam aut dabit
nobis quod petimus. aut quod nouit esse vti-
lius. Cogita itaqꝫ de deo quicquid melius
potes. & de te quicquid deterius vales. De
te vero & de illo amplius credere debes. quā
cogitare potes. Omne tēpus in quo de deo
non cogitas. hoc te computa perdidisse. Ois
quidem res aliena est a nobis. tempus tantū
nostrum est. vaca ergo. & vbicunqꝫ fueris. ibi
totus & tuus esto. Noli te rebus tradere. sꝫ
cōmodare. Quocūqꝫ loco consistis cogitatio
nes tuas tracta. & aliqd salutare in animo tuo
versa. Omnis siquidem locus ad meditan-
dum est congruus. Tota ergo facultate ani-
mum colligens libere tecum habita: & in lati
tudine cordis tui deambulans. ibidem cena-
culum grande stratū christo exhibe. Mens
nāqꝫ sapientis semper est apud deum. Illuꝫ
semper ante oculos habere debemus. p queꝫ
sumus. viuimus & sapimus. Ipsuꝫ nāqꝫ vt es

semus habemus auctorem. ipsum etiaꝫ vt sa pientes sumus habemus doctorem: ⁊ vt bea ti simus eterne suauitatis habemus largito rem. Et in hoc eius imaginem: hoc est illius summe trinitatis: in nobis cognoscimus. Nã sicut ille est ⁊ sapiens est ⁊ bonus est: sic ⁊ nos pro modulo nostro ⁊ sumus ⁊ nos esse scimus ⁊ id esse ⁊ nosse diligimus. Utere ergo teip so velut dei templo: propter illud quod in te est simile deo. Honor siqdem sũmus est deo. illum: venerari ⁊ imitari. Imitaris si pius es.

Templum enim sanctum est deo mens pij: ⁊ altare optimum cor eius. Veneraris si mi sericors es: sicut ipse omnibus misericors est.

Hostia siquidem acceptabilis deo est: face re bonum omnibus pro deo. Fac omnia sicut filius dei: vt dignus sis eo qui dignatus est te vocare filium. In omnibus vero que agis: deum esse presentem cognosce.

¶ De cautela atqꝫ custodia nobis necessaria ne deum offendamus qui semper ⁊ vbiqꝫ pre sens: cuncta que facimus cernit: cũ quo ⁊ nos semp securi sumus ꝯtra insidias diaboli: eo ꝙ nõ deserit sperãtes in se: nisi prior deseratur. Quomodo etiam cor per cuius distractioneꝫ deus deseritur: sit custodiendum atqꝫ mun dandum. Capitulum. xiiij.

c Aue ergo ne in eo qd male delectat vel visio tua vel cogitatio tua demoretur nec dicas aut facias quod non licet etiam si libet: nec aliquo signo vel facto deum offendas. qui vbiqz presens cernit quicquid facis. Magna custodia necessaria est tibi. quoniam omnia agis ante oculos iudicis cuncta cernentis. Cũ illo tamen semper es securus. si talem te preparaueris. vt tecum eẽ dignetur. Si tecum non est per gratiam. adest tamen per vindictam. sed ve tibi si ita tecũ est. immo ve tibi si ita tecum non adest. Illi nãqz irascitur deus. quem peccantem non flagellat. Nam quez hic flagellando non emẽdat: in futuro damnat. Certum est φ mors vbiqz tibi minatur. diabolus vero vbiqz insidiatur vt animam tuam rapiat quando egredietur de corpore. Tu vero noli timere: quoniam deus qui in te habitat. si tamen habitat eripiet te a morte et a demone. Fidelis enim socius est. nec deserit sperantes in se: nisi prior ipse deseratur. Deseritur autem cum cor per inutiles et prauas cogitationes. vaga mẽte distrahitur. Idcirco omni sollicitudine et custodia illud debes custodire et teneñ. vt in illo ds requiescere possit. In omni quippe creatura que sub sole ẽ mundanis vanitatibus occupa

tur. nihil humano corde sublimius. nihil nobilius. nihilqz deo similius reperitur. quapropter nihil aliud querit a te nisi cor tuuz. Mūda ergo illud per puram confessionem: ⁊ assiduam orationem. vt mundo corde deum videre possis per continuam dei circunspectionem. In omni loco esto ei subiectus ⁊ intentus. Compone mores tuos: vt sis in te pacatus. Dilige oēs homines ⁊ omnibus te amabilem exhibe. vt sis pacificus ⁊ dei filius. Sic eris bonus monachus. sanctus humilis ⁊ rectus. ⁊ cum talis fueris memento mei.

¶ De increpatione ⁊ accusatione suijpsius propter predictorum omissionez ⁊ negligentiam: maioremqz dilectionem lectionis quā orationis. De insanie quoqz nostre detestatione. dum cum domino maiestatis in oratione loquētes: aures ab ipso auertim⁹. Ca. xv.

v E mihi qui ista dico ⁊ non facio: ⁊ si aliquando facio non diu perseuero. Ista habeo in memoria: ⁊ non seruo in vita. habeo in sermonibus. ⁊ non in moribus. Legem in corde ⁊ ore tota die rumino. ⁊ contraria legi facio. lego in ea de religione. ⁊ plus diligo lectionem q̄ꝫ orationem. Uerūtamen nihil aliud docet me diuina scriptura.

nisi religionem amare: veritatem seruare: castitatem tenere: caritatem habere. Ego aũt miser & miserabilis citius curro ad lectionẽ ꝙ ad orationẽ: libẽtius volo legere ꝙ missas auscultare. Expectat me quandoqꝫ aliquis volens de necessitate sua loqui mihi: Ego vero librum aliquem accipio: quem ille vel ille habere vellet: lego in eo: & legendo in eo: amitto caritatis fructus: pietatis affectus: compũctionis flexus: missarum vtilitatem: celestium cõtemplationem: qua nihil in hac vita dulcius sentitur: nihil auidius sumitur: nihil ita mentē ab amore mundi separat: nihil sic animum roborat contra temptationes: nihil ita hominem excitat & adiuuat ad omne opus bonum & ad omnem laborem. Miserere mei deus: quoniam ibi plus pecco vbi peccata mea emendare debeo. In oratorio nanqꝫ sepe duꝫ oro nõ attendo quid dico. Ore qdem oro. sed mentē foris vagantẽ orationis fructu priuo. Corpore sum interius: sed mente exterius: & ideo perdo qđ dico. Parum. n. prodest sola voce cantare: sine cordis intentione. Propterea magna peruersitas: immo magna insania est: quando cuꝫ dño maiestatis in oratione loqui presumimus: & insensati aurem ab ipso auertimus: & nescio ad quas ineptas & inanes fabu-

as cor cõuertimus. Magna quoqz insania est ꝛ grauiter vindicanda: cum vilissimus pulnis loquentem ad se creatorem vniuersitatis audire dedignatur. Ineffabilis vero ē diuine bonitatis dignatio: que quotidie conspicit nos infelices aures auertentes: obturãtes corda: ꝛ nihilominus clamat ad nos dicens. Redite preuaricatores ad cor: vacate ꝛ videte q̃niam ego sum deus. Loquitur mihi deus in psalmo: ꝛ ego illi: nec tamen cum psalmuz dico attẽdo cuius sit psalmus. Idcirco magnã iniuriam deo facio: cum illuz precor vt preces meas exaudiat: quas ego q fundo non audio.

Deprecor illum vt mihi intendat: ego vero nec mihi nec illi intendo: sꝫ quod deterius est: immunda ꝛ inutilia in corde versando fetorẽ horribilem eius aspectibus ingero.

¶ De cordis mutabilitate: instabilitate: inquietudine ꝛ vanitate: ac de salubri per diligentem discussionem fragilitatisqz sue cognitionem atqz veram confessionem remedio.

¶ Capitulum. xvi.

n Ihil est i me corde meo fugatius: qd quotiens me deserit ꝛ per prauas cogitationes defluit: totiens deuz offendit. Cor meum cor vanum: vagum ꝛ instabi

le: dum suo ducitur arbitrio: diuisio caret con
silio. In seipso nõ potest consistere: sed omni
mobili mobilius per ĩfinita distrahitur: & hac
illacq3 per innumera discurrit. Et dum per
diuersa requiem querit: nec inuenit: in labore
miserum ac vacuum a requie manet: sibi non
concordat: a se dissonat: a se resilit: voluntates
alternat: consilia mutat: noua edificat: vetera
destruit: destructa reedificat: eademq3 iteru3
atq3 iteru3: alio & alio modo mutat & ordinat:
q2 vult & non vult: & nunq̃ in eodem statu per
manet. Sicut enim molendinum voluitur:
velociter & nihil respuit. sed quicquid imponi
tur molit. si autem nihil imponatur seipsu3 cõ
sumit. sic cor meum semper est in motu. & nun
quã requiescit. sed siue dormiam siue vigilem
somniat & cogitat quicquid illi occurrit. Et si
cut molendinum arena si imponatur extermi
nat. pix inquinat: palea occupat: sic cor meum
cogitatio amara turbat. immunda maculat.
vana inquietat & fatigat. Et ita cor meu3 dũ
futurum non curat gaudium. nec diuinu3 que
rit auxilium. ab amore celestium elongatur. &
in amore terrestrium occupatur. Cũq3 elabi-
tur ab illis. & inuoluitur in istis. vanitas illud
recipit. curiositas deducit. cupiditas allicit.
voluptas seducit. luxuria polluit. torquet inui

dia.turbat iracundia.cruciat tristicia. Sicqz miseris casibus. subiugatur omnibus vitijs. Qm̄ vnuz deuz q ei sufficere poterat dimisit. per multa dispergitur: ⁊ huc ⁊ illuc querit vbi quiescere possit: ⁊ nihil inuenit qđ ei sufficiat donec ad ipsum redeat. A cogitatione in cogitationem deducitur. ⁊ per varias occupationes ⁊ affectiones variatur. vt saltem varietate ipsarum rerum impleatur. quaꝝ qualitate saciari nō potest. Sic labitur cordis miseria subtracta diuina gratia. Cūqz ad se reuertitur ⁊ discutit quid cogitauit: nihil repit q2 nō opus fuit. sed importuna cogitatio que cōponit de nihilo multa. Sic deniqz decipit imaginatio. quā demonum format illusio. Imperat mihi deus. vt prebeam illi cor meum: ⁊ q2 imperanti deo non sum obediens ⁊ subditus. mihi sum rebellis ⁊ contrarius. vnde mihi subiugari non potero. donec illi fuero subditus. mihiqz seruiam nolens. q2 ei nolo seruire volens. Idcirco plura machinatur cor meū vno momento q̄p oēs hoīes perficere possent vno anno. Cū deo nō suz vnitus. ⁊ ideo in meipso sum diuisus. Cūz illo vero vniri nō possum. nisi per caritatem. nec subijci nisi per humilitatez. nec vere humilis esse nisi per veritatem. Expedit ergo vt in veritate me dis

cutam ꝛ cognoſcam ꝙ vilis ꝙ fragilis ꝛ ꝙ labilis ſum. Deinde cum omnes miſerias meas cognouero. neceſſe eſt vt illi inhęream per quem ſum. ſine quo nihil ſum. ſine quo ad ipſum redire ꝛ nihil facere poſſum. ꝛ quia a deo peccando receſſi: niſi per veram confeſſionem ad eum redire non poſſum.

¶ De recognitione negligentiaꝝ ꝛ defectuum cōmiſſorum circa ea que ad veram ac debitam confeſſionem exiguntur. Et ꝙ non ſufficiat ſoli deo confiteri: quinimmo valde conueniens ſaluberrimumqꝫ ſit vt ſacerdoti peccata per confeſſionem aperiantur. Cap. xvij.

f Ateri ergo oportet quod fatenduꝫ ē. qꝛ nunꝙ eo modo aut ea intentiōe ꝗ peccaui. peccata confeſſus ſum. neqꝫ oīum recordatus ſum. aut propter vetuſtateꝫ aut propter multitudinem. Que autem confeſſus ſum. nō pure confeſſus ſum propter turpitudinem. Confeſſionem etiam meam diuiſi. vt diuerſa diuerſis ſacerdotibus manifeſtarem. ꝛ ita venia carui. ad quam per partes peruenire putaui. Execranda nāqꝫ fictio eſt peccatum diuidere. ꝛ ſuperficietenꝰ radere. ꝛ non intrinſecus eradicare. Non. n. eſt vtilis ꝯfeſſio niſi ſit in oris veritate. ꝛ cordis purita

te. Et vt tres sunt q testimoniuz dant in celo. pater et filius et spiritussanctus. addamus tres s. sacerdotez. os et cor. vt in ore duorum vel triū testium stet omne verbum. Sed dicis. Sufficit mihi soli deo confiteri. quia sacerdos sine eo a peccatis me soluere nō potest. At quod nō ego sed beatus Jacobus respondet dicēs: Confitemini alterutruz peccata vestra. Cōveniens nāqz valde est vt nos qui deo peccando cōtumaces fuimus: penitēdo supplices sacerdotibus et ministris eius simus. Et homo q ad dei gratiam cōseruādam mediatore eguit: iam eā recuperare nisi per mediatorē hominē non possit. Gemat ergo et suspiret et anxius pro peccato timeat et expauescat: sollicitus discurrat: auxiliatores et intercessores querat: prosternat se humiliter homini: qui hūiliter astare noluit creatori. Naz et hoc saluberrimum est: vt homo corde peniteat: et ore suum peccatum confiteatur: quatenus deus qui prius adest per gratiā: cor ad penitentiā cōpungat: deinde assit vt confitenti peccatorum veniam tribuat. Quod si forte peccator vere peniteat: sz interueniente necessitatis articulo ad cōfessionem venire nō possit: cōfidenter credere debemus: quod summus sacerdos cōplet in eo: quod mortalis nō potuit. Nam apud deū factum

constat qđ homo quidē vere voluit sed nō va
luit adimplere: quia confessionem nō cōtem-
ptus exclusit: sed impediuit necessitas.

¶ De multimoda suiipsius ₇ accusatione. p
peccatorum ₇ vitiorū in tota vita sua perpetra
torum ennarationem. Capitulum. xviij.

i N capitulo vbi peccata mea emēda-
re debui. peccatis peccata addidi.
Cū de illis fui pclamatus. aut aliquo
modo excusaui. aut ex toto negaui. aut quod
deterius est defendi. ₇ impatienter respondi.
Cū nullum sit peccatum a quo nō sim cōtami
natus aliquo modo. aut contaminari non pos
sim. iustum est vt remota omni occasione emē
dationem promittam. vndecūqȝ aut a quocū
qȝ clamer: quatenus sic liberari valeam a pec
cato pperpetrato vel perpetrando. Multitudi-
neȝ iniquitatum mearum expauescens. alio-
rum transgressiones reprehendere timui. ₇
ideo mortis auctor extiti quia virus quod cla
mando expellere potui non expuli. Indi-
gnatus sum aduersus alios. qui me de vitijs
meis reprehēdebāt. ₇ quos amare debui odi
ui. Illa que mihi nocebant vel displicebant
desideraui vt non essent. Sciebam tamen qđ
in natura sua erant bona. ₇ a bono factore fa-

cta ſed ideo mihi nocebant . quia ego malus
eraz ⁊ male eiſ vtebar. Nihil eniz mihi ꝯtra
rium eſt niſi egoipſe: meũ eſt quicq̃d mihi no
cere poteſt: ⁊ egoipſe mihi ſum ſarcina. Opta
ui ẽt vt deus peccata mea neſciret. aut punire
nollet aut punire non poſſet. ⁊ ita volui deuz
eſſe inſipientem. iniuſtum ⁊ impotentem . qđ
ſi eſſet. deus non eſſet. Non eſt ſuperbia ſu-
per ſuperbiam meam . propterea longe a ſa-
lute mea verba delictorum meorum. Suſpe-
cta ſiquidem eſt deo ſuperbia. nec fieri poteſt
vt cum eo in gratiam reuertatur. Diuerſum
vtriqꝫ hoſpitium. neqꝫ in eodez cohabitant
animo. quibus non licuit cohabitare in celo.
In celo nata eſt. ſed velut immemor qua via
inde cecidit. illuc poſtea redire nõ potuit. De
aere. pluuia vel nimio calore vel frigore tur-
batus fui. contra deũ iniqꝫ murmuraui. Om
nia nãqꝫ que ad vſum vite accepimus ad vinz
culpe conuertimus. Quapropter iuſtum eſt.
vt qui in cunctis peccauimus. in cunctis feria
mur. Sepe ad ſacrum myſterium vocem me
am fregi: vt dulcius cantarem magiſqꝫ dele-
ctabar in vocis modulatione ꝙ in cordis com
punctione. Deus vero cui nõ abſconditur qc
quid illicitum perpetratur. non querit vocis
leuitatem. ſed cordis puritatem. Nam duz

cantor populuz mulcet suis vocibus. deuz irri tat prauis moribus. Licentiam loquendi vel aliquid faciendi sepe nimia importunitate vel calliditate a prelatis meis extorsi: non attendens miser quoniam ille se decipit qui aperte vel occulte satagit vt hoc ei pater spiritualis i iungat quod ipse desiderat. Acuz: vel cultellum: vel aliquid tale multotiens nimium desideraui: nec confessus sum: q2 peccatū nō estimabam pp rei vilitatez: verūtamen non inultum distat quecūqz substantia vilis vel preciosa requiratur: dum equaliter sit corruptus requirentis affectus. Non. n. cultellus vitiū est: sed cultelli appetitus: neqz auram vitium est: sed auri appetitus siue cupiditas. In labore non laboraui quantum potui vel quantuz debui. In silentio etiaz fui ociosus: quod est maximum peccatum. In silentio nāqz nemo sic dz esse ociosus: vt in eodem silentio non cogitet vtilitatem proximi: neqz in opere sic actuosus vt non requirat contemplationem dei.

Parum. n. proficit sibi: q alteri non prodest cuz pōt. De vitijs meis me aliquotiens iactaui: putans esse insigne virtutis vbi erat lapsus criminis. De virtutibus etiam vitia feci. Justitia nāqz dum suuz modū excedit crudelitatis vitium gignit: ⁊ nimia pietas dissolutionē

disciplinę parturit. Sic sepe vitiū est: qđ v̄tus eē putat: sicut r̄missa segnities mā̄suetudo creditur: ⁊ pigricie vitium: qetis virtutē imitat.

Finxi me esse quod non eram: dixi me velle quod nolebam: aliud ore dicebā: ⁊ aliud corde voluebam: ⁊ ita sub ouina pelle vulpinam ꝯscientiam abscōdebā. Vulpina plane ꝯsciētia est tepida ꝯuersatio: animalis cogitatio: ficta cōfessio: breuis ⁊ rara compunctio: obediētia sine deuotione: oratio sine intentiōe: lectio sine edificatione: sermo sine circunspectione.

¶ De spe impetrā̄de venie ꝑ peccati cognitionē: ⁊ ob id ampliori suijpsius accusatione: discussione ⁊ reprehensione. Capitulū. xix.

o Quā dura sunt mihi ista que loquor qꝛ memetipsum loquendo ferio. Verūtamen qꝛ peccatorem me nō nego: sꝫ peccatum meū cognosco: erit fortasse apud deū pium iudicē impetratio venie: ipsa cognitio culpe. Dicam ergo dicam miseriam meam: si forte pietas sua moueat ipsum. Dicam peccatum meum: qm̄ noticia peccati initiū est salutis. Magnam fero coronam: ⁊ vestē rotūdam: regulam seruo ieiuniorū: statutis psallo horis: sed cor meum longe est a deo meo. Exteriorē superficiem intuens: omnia mihi salua arbitror: non sentiens vermē interiorem qui

interiora mea corrodit. Comederūt alieni robur meum ꝛ ignoraui: ꝛ ideo totus pgens i ea que foris sunt: ꝛ ignarus interiorum meoruꝫ. sicut aqua effusus sum: ꝛ ad nihilum suꝫ redactus. preteritoruꝫ obliuiscens. presentia negligens. futura nō preuidens. Ingratus sum ad beneficia. pronus ad mala. ꝛ tardus ad bona.

Si me nō inspicio nescio meipsum. si aūt me inspicio tolerare meipsum nō possum. qꝛ tanta in me inuenio que digna sunt reprehensiōe ꝛ ꝯfusiōe. Et quāto sepius ꝛ subtilius me discutio. tanto plures abominatiōes in angulis cordis inuenio. Ex quo nāqꝫ peccare cepi. snū ꝙ vnum diem sine peccato transire potui. nec adhuc peccare cesso. sed de die in diem peccata peccatis addo. ꝛ ea que ꝑ oculis habeo. nec gemo. Erubescenda video nec erubeosco. dolenda intueor nec doleo. quod ē mortis signū ꝛ dānationis indicium. Membrum. n. qd dolorem nō sentit mortuum est. ꝛ morbus insensibilis est incurabilis. Leuis sum ꝛ dissolutus nec meipsum corrigo. sed ad peccata que confessus sum quotidie redeo. nec caueo foueam in quā vel ego cecidi vel alios cader̄ vidi. Cū qꝫ plorare ꝛ orare deberem pro malis que feci. ꝛ bonis que facere neglexi. prochdolor versum est mihi in contrarium. Nam tepui ꝛ fri

gui a feruore orationis. et iam sine sensu frigidus remansi. et ideo flere meipsum nō possum quoniam lachrymarum gratia recessit a me. Peccata mea celare non possum. qm̄ quocū qz vado conscientia mea est mecum. secū portas quicquid in ea posui. siue bonum siue malum. Seruat viuo. restituet defuncto depositum quod seruandum accepit. Si male fecero adest illa. si autem bene facere videor et exinde extollor. adest iterum. Adest viuo. sequitur mortuum. vbiqz mihi gloria vel confusio inseparabilis pro qualitate depositi. Sic sic i domo propria et a propria familia habeo accusatores: iudices et tortores. Accusat me ɔsciētia. testis est mēoria. ratio iudex. voluptas carcer. timor tortor. oblectamentum tormentuz. Quotq̄t. n. fuerūt oblectamēta mala. tot erūt tormēta. Nā inde puniēur vn̄ delectabamur.

¶ De diuini adiutorij inuocatione pp triuz principaliuz inimicoꝝ. corporis videlicet. mūdi ac diaboli circundationez. Capitulūz. xx.

Adiuua me dn̄e deus meus. qm̄ inimici mei aīaz meaz circundederunt. s. corpus mundus et diabolus. Corpus fugere non possum neqz fugare. circūferre illud necesse est. quoniaz alligatuz est mihi

perimere nō licet. sustentare cogor. Cuz vero illud impinguo: hostez meuz aduersuz me nutrio. Si. n. multum comedo. ⁊ id robustū fuerit. sanitas ⁊ fortitudo eius aduersantur mihi.

Mundus vero circūcinxit ⁊ obsedit me vndiqz. ⁊ per quinqz sensus corpis mei. quasi p portas sagittis suis me vulnerat. ⁊ mors ītrat per fenestras meas in aīaz meā. Respicit oculus ⁊ mentis sensuz auertit. Audit auris. ⁊ intentionez cordis flectit. Odoratus cogitationez īpedit. Os loquitur ⁊ fallit. Per tactuz vero ardor libidinis pro aliqua parua occasione excitatur. ⁊ nisi ilico respuatur ⁊ expuatur. totuz corpus occupat ⁊ estuat.. vrit ⁊ incendit. Primo carnez modicuz titillat. deinde turpi delectatione mentem maculat. ⁊ ad extremuz p consensum prauitatis mentez sibi subiugat. Porro diabolus quez videre nō possuz. et ideo minus cauere. tetendit arcuz suū. ⁊ in eo parauit sagittas suas vt sagittet me. Narrauit vt absconderet laqueos. ⁊ dixit qs videbit eos. Laqueos posuit in auro ⁊ argento. ⁊ in omnibus his quibus abutimur. cuz in illis male delectamur illaqueamur. Neqz solum laqueum posuit sed ⁊ viscuz. Uiscus est amor possessionis. affectus cognationis. cupiditas honoris ⁊ carnis voluptas. quibus ani-

ma inuiscatur ꝛ irretitur: ne pennis cōtempla
tiōis per plateas super Hierusalem possit vo
lare. Sagitte diaboli sunt ira: inuidia: luxu=
ria ꝛc. quibus anima vulneratur. Et quis est
ille: qui iacula eius ignea posset extinguere?
Prochdoloꝛ his telis supaṫ sepe fidelis aīa.

¶ De querela super bellis temptamētis ac
periculis vndiqꝫ occurrētibus. De pꝛopꝛijs
etiam vniuscuiusqꝫ pꝛemissoꝛum inimicoꝛum
suggestionibus: singularum qꝫ discretione: ꝛ
diabolicarum superatione. Capituluꝫ. xxi.

b Eu mihi quoniam vndiqꝫ bella mo
uentur: vndiqꝫ mihi tela volant: vn
diqꝫ tēptamenta: vndiqꝫ picula: quo
cūqꝫ me vertaꝫ nulla securitas: ꝛ que me mul
cent ꝛ molestant timeo. Esuries ꝛ refectio:
somnus ꝛ vigilie: laboꝛ ꝛ quies pugnant ꝯtra
me. Non minus suspectus est mihi iocus ꝙ̄
ira: multos siquidem iocando scandalizaui.
Neqꝫ minus vereoꝛ pꝛospera quā aduersa.
Pꝛospera nanqꝫ suauitate sua incautum me
decipiunt. Aduersa vero qꝛ aliquid amaritu-
dinis in se habent: velut potiones amare su-
spectum ꝛ timidum me faciunt. Magis ti-
meo malum quod facio in abscondito quā qđ
facio in aperto. Malum nanqꝫ qđ nemo vi-

det: nemo reprehendit: et vbi non timetur reprehensor: securius accedit temptator: facilius perpetratur iniquitas. Nimirum vtrobique bellum: vtrobique periculum: vtrobique timendum. Et sicut in hostili regione versantibus: hac illacque circunspiciendum est: et ad omnem strepitum circumagendi est ceruix. Caro suggerit mihi mollia: mundus vana: diabolus amara. Quotiens aliqua carnalis cogitatio mentem meam importune pulsat: de cibo de potu: de somno: ceterisque similibus ad curam carnis pertinentibus: caro mihi loquitur. Cum vero de ambitione seculi: de iactantia: de arrogantia: cogitatio vana in corde meo versatur: de mundo est. Quando autem ad iracundiam: ad iram: ad amaritudinem animi prouocor: diabolica suggestio est: cui non aliter quam ipsi diabolo resistendum est: nec aliter ab ea cauendum quam ab ipsa damnatione. Demonum est malas suggestiones ingerere. nostrum est illis non consentire. Nam quotiens resistimus: diabolum superamus. angelos letificamus. deum honorificamus. Ipse. n. nos hortatur vt pugnemus addiuuat vt vincamus. certantes in bello spectat: deficientes subleuat: vincentes coronat.

¶ De varia illorum inimicorum impugna-

tione singulariq3 diaboli in adiutorio carnis confidentia atq3 eiusde3 cu3 illo federatione: ⁊ de grandi impugnationis illorum periculo.

¶ Capitulum.xxij.

c Aro mea de luto est:⁊ ideo lutosas ⁊ voluptuosas cogitationes ab illa habeo:vanas ⁊ curiosas de mũdo:a diabolo amaras ⁊ maliciosas. Isti tres inimici me impugnãt ⁊ ꝑsequuntur:nũc quidẽ aperte nunc vero occulte:semper autem maliciose.

Diabolus vero plus confidit in adiutorio carnis:quoniam magis nocet domesticus hostis. Illa vero ad subuersionem meam cum illo fedus inijt:vtpote de peccato nata:⁊ in peccato nutrita:vitijs corrupta in ipsa origine: s3 multoamplius vitiata praua consuetudine. Hinc est ꝙ tam acriter concupiscit aduersus spiritum:ꝙ assidue murmurat ⁊ impatiens ẽ discipline.ꝙ illicita suggerit:.nec obtemperat rationi.nec inhibetur vllo timore. Huic accedit.hanc adiuuat.hac vtitur ille tortuosus serpens.hostis humani generis. cui nullum est aliud desiderium. nullum negocium.nullum studium.nisi perdere animas nostras. Hic ẽ qui iugiter malum machinatur. argute loquitur. artificiose suggerit.callide decipit. illicitos motus insufflat. ⁊ venenatas cogitatio-

nes inflammat. Mouet bella: nutrit odia: incitat gulam: mouet libidinem: desideria carnis instigat: peccati occasiones parat: ⁊ mille nocendi artibus corda hominum pulsare nõ cessat. Hic est qui baculo nostro nos cedit: ⁊ manus nostras proprio cingulo ligat: vt caro que data est nobis in adintorium: fiat nobis i ruinam ⁊ scandalum. Grauis luctatio ⁊ grãde periculum est contra domesticum hostem pugnare: maxime cum nos aduene simus ⁊ il le ciuis. Ille suam inhabitat regionem: nos exules sumus ⁊ peregrini. Maximum quoqꝫ discrimen est aduersus diabolice fraudis astutias: tam crebros imo continuos sustinere conflictus: quem tam astutũ fecit non taꝫ natura subtilis: ꝙ lõga exercitatio malicie huius.

De ereptione inimicorũ petitione: viteqꝫ emendande promissione: ⁊ vt ad illam vitam festinemus eãqꝫ amemus: vbi sũma felicitas ⁊ omniuꝫ desiderabiliuꝫ inexplicabilis abundantia: nullaqꝫ miseria: ac cunctoꝝ ꝯtristabilium ininterruptibilis ⁊ ꝑpetua absentia: ꝯsolatoria pulcherrimaqꝫ exhortatione. Ca. xxiij.

Eripe me de inimicis meis deus me us: ⁊ ab his qui oderunt me: quoniaꝫ confortati sunt super me. Ego auteꝫ

qui vsq3 ad hunc diem contra me vixi: iam p tuam gratiam mihi viuere incipiam. Sic.n. viuere debemus vt cum corpus ceperit a vermibus deuorari in sepulchro: anima letetur cu3 sanctis in celo. Illuc spiritus dirigendus est: q̄ iturus est. Illuc festinare debemus: vbi semp viuamus ⁊ vbi nunq̄ amplius mori timeamus. Si sic amamus istam labile3 vitā ⁊ caducam vbi cu3 tanto labore viuimus: vbi comedendo: bibendo: dormiendo vix necessitatibus carnis satisfacimus: multomagis amare debemus eternam vitam vbi nullu3 laborem sustinebimus: vbi semper sūma iocunditas: sūma felicitas: sūma libertas: ⁊ felix beatitudo. vbi similes erunt homines angelis dei: ⁊ fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eoꝝ.

Qualis putas tunc splendor animaru3 erit: quando solis splendorem habebit lux corporum? Nulla erit ibi tristitia. nulla angustia. nullus dolor. nullus timor. nullus labor. nulla mors: sed perpetua sanitas semper ibi perseuerabit. Non surget ibi macies. neq3 carnis miseria. nulla ibi egritudo. nulla omnino necessitas. nō fames. non sitis. non frigus. nō estus. non lassitudo ieiunij. neq3 temptatio inimici. nec peccandi voluntas: nec delinquendi facultas. s3 totum leticia. totum exultatio pos

fidet:hominesq3 angelis sociati:sine vlla car-
nis infirmitate imperpetuu3 manebunt. Ibi
erit iocunditas infinita:beatitudo sempiterna
in qua qui semel suscipitur semper retinetur.
Ibi est requies a laboribus:pax ab hostibus:
amenitas de nouitate:securitas de eternitate
suauitas atq3 dulcedo de eterna dei visione.
Et quis non illic vehementer habitare desi-
deret propter pacem:propter amenitate3:pp
eternitate3:ꝛ propter dei visionem? Nullus
ibi peregrinus:s3 qcũq3 illic venire merebun
tur securi in patria manebũt semp leti.ꝛ sem-
per satiati de visione dei. Et quãto quis plus
hic obediens pro deo fuerit:tanto ibi amplio
rem mercedem ab eo recipiet. Et quanto am
plius deum amabit. tanto propius eum vide
bit:quem cernere sitiuit.

¶ De reprehensione hominis hic thesauri
zantis. De malicia q3:neqcia ꝛ impugnatiõe
veteris hominis aduersus nouu3.atq3 illius
p debitã penã digna castigatione. Ca.xxiiij.

Dies hominis sicut vmbra sup terra3
ꝛ nulla est mora temporis trãseuntis
cum stare videtur. Cur ergo thesau
rizat hõ in terra: cu3 sine dilatione transeat ꝛ
illud quod colligitur ꝛ ipse qui colligit. Et tu

homo quem fructuz expectas in mundo cuius fructus ruina est. cuius finis mors est. Utinaz saperes et intelligeres: ac nouissima puideres. Itez fili memorare nouissima tua. et in eternũ non peccabis. Scio quendam q per multos annos tecuz vixit familiariter. ad mensaz tuã sedit. cibuz de manu sua sumpsit: et in sinu tuo dormiuit. cuz voluit tecũ colloquium habuit. hic iure hereditario seruus tuus est. sed quia abeunte etate delicate nutriuisti eum: et virge pepercisti. contumax effectus est. leuauit calcaneum suum super caput tuum: et te in seruitutem redegit. et tui crudeliter dominatur. Sed fortassis dices. Quis ẽ hic? Uetus homo tuus: qui conculcat spiritum tuum. qui pro nihilo habet terram desiderabilem. qui sola que carnis sunt sapit. Homo iste a natiuitate cecus est: surdus et mutus. inueteratus diez malozuz. rebellis virtuti et veritati: inimicus crucis christi. deridet innocentem et transeuntez simpliciter. ambulat in magnis et in mirabilibus sup se. Arrogãtia eius est maior q̃ fortitudo. Nulluz timet. nullum reueretur. Dicit i insipientia sua. nõ est deus. Tabescit bonis et malis pascitur. imundis cogitationibus potit et nõ fatigatur in illis. trãsgrediens vsqz ad finez. dispergit et dissipat propria sicut prodigus

cupit ⁊ rapit aliena sicut auarus. turpitudinē
⁊ ignominiam congregat sicut simulans ⁊ cal
lidus ꝓuocat iram dei. Nō iste totus in pecca
tis natus est ⁊ sic nutritus. amicus iniquitatis
filius mortis. vas ire in cōtumeliā. aptus ad
interitum. Qui cū talis sit. enarrat iusticias
dei. ⁊ assumit testamentum eius per os suum.
Odit disciplinam. proijcit dn̄m post tergum
sum. Cum videt furem currit cum eo. ⁊ cum
adulteris portionem suam ponit: aduersus fi-
liū matris sue nutrit scandalū. Sup te etiā
thesaurizat iram in die ire. vult a te heredita-
tem tuam auferre: ⁊ desup terram memoriā
tuam tollere. Et tu tantam iniuriam non vin
dicas: sed dissimulas. neq̄ ei durum verbum
loqueris. neq̄ vultū iratum ostendis. s̄ blan
dienti tibi arrides: ludis cum illusore. An ne
scis. q̄ Hismael est qui tecum ludit? Ludus
iste nō est pueritie: neq̄ simplicitatis vel inno
centie. sed est illusio anime. sed est persecutio
⁊ mors. Jam te in foueam quā fecit precipita
uit. iam effeminatus. iā iugo miser seruitutis
pressus. sub pedibus eius miserrime ⁊ viliter
conculcaris. O miser ⁊ miserabilis homo:
quis te liberabit de vinculo iproperij huius?
Exurgat deus ⁊ cadat armatus iste: cadat ⁊
cōteratur inimicus: id est: contemptor dei. cul

tor sui. amicus mundi. seruus diaboli. Quid tibi videtur? Si recte sentis mecuz dicis. Reus est mortis crucifigatur. Noli ergo dissimulare. noli differre. noli parcere. sed audenter. festinanter. ardenter. instanter crucifige hominem illuz: sed cruce christi in qua est salus et vita: ad quem si ex toto corde clamauerit crucifixus tuus. audiet benigne respondetez. Hodie mecum eris in paradiso.

¶ De ingenti pietatis ac misericordie xpi et dei erga hominem cōmendatione. et vt opera detur interne lectioni ad suijpsius cognitionē dei dilectionem. inimicoꝝ superationez. atqz eterne felicitatis consecutionem. finali admonitione et libri conclusione. Capitulum. xxv.

o Christi pietas inopinata erat salus miseri. sed taz gratuita est et probata dei dilectio: tam inopinata dei dignatio. tam stupenda dulcedo. tam inuicta mansuetudo. vt qui ad euz clamauerit exaudiat illum. quoniam misericors est. O quanta est misericordia dei. quā ineffabilis est mutatio dextre excelsi. Heri erat in tenebris. hodie i splendore lucis. Heri in ore leonis. hodie in manu mediatoris. Heri in porta inferni. hodie in delicijs paradisi. Sed quid prosunt he

littere admonitionis nisi deleas de libro con sciētie tue litteras mortis? Quid prosūnt hec scripta ꝛ intellecta. nisi temetipsum legas ꝛ. in telligas? Da ergo operam interne lectioni: vt legas ꝛ cognoscas teipsum: vt legas ꝛ dili- gas deum: vt pugnes ꝛ vincas munduꝫ ꝛ oēꝫ inimicuꝫ. quatenus labor tuus cōuertatur in requiem. luctus in gaudium. ꝛ post tenebras huius vite videas ortum surgentis aurore. vi deas etiam meridianum soleꝫ iusticie. in quo sponsum pariter cum sponsa prospicies. vnuꝫ eundemqꝫ dominum glorie. Qui cum patre ꝛ spiritusancto viuit ꝛ regnat per omnia secu- la seculorum. Amen.

Explicit Liber meditationuꝫ bea- ti Bernardi. Anno. M. cccc. xcij. Impressus Argeñ.

Adì 29 di Maggio 1612

Sie visto passare grandi-
ssimo numero di farfalle
che andauano verso lo ori-
ente quello che volessino
significare non si sa

